

Mladá veda

Young Science

**Rozenkruciánska tradícia a slobodomurárske
hnutie v strednej Európe v 17.-18. storočí**

Are preschool children active enough?

Rozhovor s literárnym vedcom prof. T. Žilkom

Mladá veda

Young Science

MEDZINÁRODNÝ VEDECKÝ ČASOPIS MLADÁ VEDA / YOUNG SCIENCE

Jún 2014 (číslo 2)

Ročník druhý

ISSN 1339-3189

Kontakt: info@mladaveda.sk, tel.: +421 908 546 716, www.mladaveda.sk

Fotografia na obálke: Londýn 2013. © Branislav A. Švorc, foto.branisko.at

REDAKČNÁ RADA

doc. Ing. Peter Adamišin, PhD. (Katedra environmentálneho manažmentu, Prešovská univerzita, Prešov)

doc. Dr. Pavel Chromý, PhD. (Katedra sociálnej geografie a regionálneho rozvoja, Univerzita Karlova, Praha)

doc. PaedDr. Peter Čuka, PhD. (Katedra cestovného ruchu, Slezská univerzita v Opavě)

prof. Dr. Paul Robert Magocsi (Chair of Ukrainian Studies, University of Toronto; Royal Society of Canada)

Ing. Lucia Mikušová, PhD. (Ústav biochémie, výživy a ochrany zdravia, Slovenská technická univerzita, Bratislava)

doc. Ing. Peter Skok, CSc. (Ekomos, s. r. o., Prešov)

prof. Ing. Róbert Štefko, Ph.D. (Katedra marketingu a medzinárodného obchodu, Prešovská univerzita, Prešov)

prof. PhDr. Peter Švorc, CSc., predseda (Inštitút histórie, Prešovská univerzita, Prešov)

doc. Ing. Petr Tománek, CSc. (Katedra veřejné ekonomiky, Vysoká škola báňská - Technická univerzita, Ostrava)

REDAKCIA

Mgr. Richard Nikischer (Sociologický ústav Akademie věd ČR, Praha)

Mgr. Branislav A. Švorc, PhD. šéfredaktor (Katedra turizmu a hotelového manažmentu, Prešovská univerzita, Prešov)

PhDr. Veronika Trstianska, PhD. (Ústav stredo európskych jazykov a kultúr FSŠ UKF, Nitra)

Mgr. Veronika Zuskáčová (Geografický ústav, Masarykova univerzita, Brno)

VYDAVATEĽ

Vydavateľstvo UNIVERSUM, spol. s r.o.

www.universum-eu.sk

Javorinská 26, 080 01 Prešov

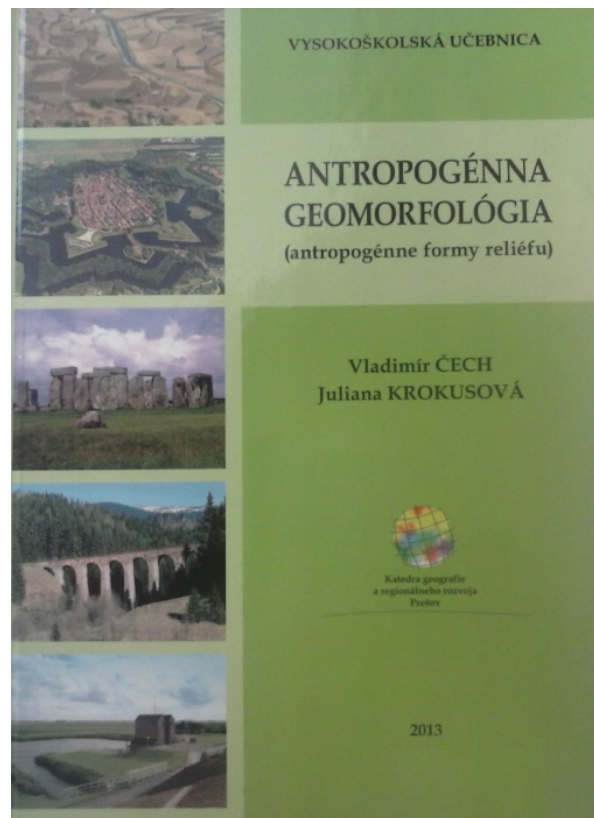
Slovenská republika

© Mladá veda / Young Science. Akékoľvek šírenie a rozmnožovanie textu, fotografií, údajov a iných informácií je možné len s písomným povolením redakcie.

ČECH, Vladimír a Juliana KROKUSOVÁ, 2014. *Antropogénna geomorfológia (antropogénne formy reliéfu)*. Prešov: Prešovská univerzita. 176 s. ISBN 978-80-555-1037-8.

Antropogénna geomorfológia je mladá a dynamicky sa rozvíjajúca subdisciplína geomorfológie, ktorá reflektuje neustále narastajúci impakt človeka v krajine a špeciálne v reliéfe. Jej význam narastá s postupnou premenou prírodnej krajiny na kultúrnu. Antropogénny vplyv človeka v reliéfe je najviac vnímateľný cez antropogénne formy reliéfu, ktoré vznikajú priamymi antropogénnymi geomorfologickými procesmi aj antropogénne podmienenými geomorfologickými procesmi. Vzhľadom na neustály rast ľudskej populácie a rozširovanie jej životného priestoru je možné predpokladať ďalší nárast plôch antropogénneho reliéfu, spolu so vznikom doteraz neznámych, nových foriem a procesov.

Vysokoškolská učebnica má za hlavný cieľ charakterizovať práve tieto antropogénne formy reliéfu, z hľadiska ich podrobnej klasifikácie a systematizácie. Vychádza z absencie takto čisto zameraného typ publikácie v rámci geomorfológie na Slovensku. Pozostáva z 13 hlavných kapitol a zoznamu použitej literatúry. Prvá kapitola sa najprv vo všeobecnej rovine venuje problematike pojmu prírodnej a kultúrnej krajiny ako dvoch základných typov krajiny, nakoľko reliéf a vplyv človeka naň možno iba v obmedzenej miere hodnotiť autonómne, bez ohľadu na krajinu a jej zmeny ako celku. Z toho vyplýva aj stručný prehľad historických etáp vplyvu človeka na krajinu a reliéf v priestore dnešného Slovenska. V záverečnej časti prvej kapitoly sú popísané vybrané metodiky hodnotenia intenzity vplyvu a premeny krajiny a reliéfu, ako aj prístupu k ich štúdiu. Druhá kapitola je zameraná na charakteristiku antropogénnej geomorfológie ako vedy, jej postavenia v rámci geomorfológie, objektu a predmetu výskumu a stručnému náčrtu autorov a diel zaoberajúcich sa touto vednou disciplínou. K tejto kapitole patrí aj vysvetlenie terminológie základných pojmov prislúchajúcich tejto vednej disciplíne. Kapitoly 3 - 13 sú nosnými kapitolami učebnice, kde sú jednotlivé antropogénne formy reliéfu zaradené do celkovo 11 skupín, pričom jednotlivé formy sú podrobnejšie charakterizované z hľadiska ich ďalšieho členenia, systematizácie, priestorového rozšírenia vo svete a na Slovensku. K niektorým formám, kvôli lepšej názornosti boli priradené fotografie z rôznych miest sveta a Slovenska.

Zásadný význam predkladanej vysokoškolskej učebnice spočíva v tom, že ide zatiaľ o jediné ucelené dielo, ktoré sa venuje antropogénnej geomorfológii v rámci slovenskej proveniencie. Publikácia obsahuje podrobnú terminológiu, klasifikácie, hodnotenia a základný prehľad doposiaľ publikovanej literatúry v rámci antropogénnej geomorfológie. Charakterizuje historické etapy vplyvu človeka na krajinu a reliéf. Stanovuje základné úlohy a poslanie antropogénnej geomorfológie v súčasnosti i do budúcnosti. Výrazným prínosom je aj modifikovaná a aktualizovaná geneticko-morfologická klasifikácia, ktorá vychádza zo starších klasifikácií zahraničných autorov, ale zároveň reflektuje zmeny, ktoré vyplývajú z intenzívneho a neustále sa zvyšujúceho antropogénneho impaktu na krajinu a reliéf. V rámci tejto klasifikácie sú doplnené lesohospodárske formy pri poľnohospodárskych formách reliéfu a telekomunikačné formy pri dopravných formách. Je nevyhnutné reagovať aj na súčasný technický a vedecký pokrok, preto autori vytvorili novú skupinu foriem, a to formy reliéfu slúžiace na vedecké (edukačné) a výskumné účely. Okrem nových skupín foriem sú v práci prezentované aj tvary, ktoré neboli doteraz charakterizované v žiadnej publikácii.

Vysokoškolská učebnica je určená predovšetkým študentom Katedry geografie a aplikovanej geoinformatiky, Fakulty humanitných a prírodných vied Prešovskej univerzity v oboch študijných programoch: učiteľstvo akademických predmetov-geografia v kombinácii a neučiteľskom programe geografia v regionálnom rozvoji. Určite nájde využitie pri vyučovaní tejto disciplíny aj na iných vysokých školách v rámci geografie, v príbuzných vedných odboroch, ako aj u širšej laickej a odbornej verejnosti.

RNDr. Vladimír Solár, PhD.

Autor pôsobí ako odborný asistent na Katedre geografie a aplikovanej geoinformatiky na Fakulte humanitných a prírodných vied Prešovskej univerzity v Prešove.